

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 169/2024-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. Ústav na výkon väzby a Ústav na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ], proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 6Tos/102/2022-294 z 13. decembra 2022 takto

rozhodol:

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 30. januára 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 6Tos/102/2022-294 z 13. decembra 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň navrhuje priznať mu náhradu trov konania pred ústavným súdom a zaviazať krajský súd, aby „zaplatil náhradu trov znalkyne [REDAKOVANÉ] ... za vypracovaný znalecký posudok“.

2. Z ústavnej sťažnosti a vlastných zistení ústavného súdu (na základe súčinnosti poskytnutej Okresným súdom Galanta) vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom sp. zn. 31T/89/2018 z 18. januára 2019 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) uznaný za vinného zo spáchania zločinu marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. d) Trestného zákona, za čo mu bol podľa § 344 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 37 písm. f), h) a m), § 38 ods. 2 a 5, § 42 ods. 1 a § 41 ods. 2 Trestného zákona uložený súhrnný trest odňatia slobody v trvaní troch rokov a šiestich mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona ho okresný súd pre výkon uloženého trestu zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

3. O odvolaní sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 6To/52/2019 z 29. októbra 2019 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d) a ods. 3 Trestného poriadku rozsudok okresného súdu zrušil vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu. Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku odsúdil sťažovateľa podľa § 344 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2 a 5 a § 37 písm. m) Trestného zákona na trest odňatia slobody vo výmere troch rokov a šiestich mesiacov. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona sťažovateľa zaradil na výkon uloženého trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

4. O dovolaní sťažovateľa podanom proti rozsudku krajského súdu z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku najvyšší súd rozhodol uznesením sp. zn. 5Tdo/44/2023 z 21. júna 2023 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) tak, že ho podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

5. Sťažovateľ podal návrh na povolenie obnovy pôvodného konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 31T/89/2018 (ďalej len „návrh“). Okresný súd rozhodol o návrhu uznesením č. k. 1Nt/39/2019-247 z 2. februára 2022 tak, že (okrem iného, pozn.) povolil obnovu dotknutého konania v prospech odsúdeného, a to v časti výroku o vine a treste rozsudku okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu, a zároveň zrušil všetky ďalšie rozhodnutia na tieto výroky o vine a treste obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili svoj podklad (výrok I). Okresný súd podľa § 398 ods. 3 Trestného poriadku prerušil výkon trestu odňatia slobody u odsúdeného, ktorý vykonával v trestnej veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 31T/89/2018 (výrok II). Podľa § 403 Trestného poriadku zároveň odsúdeného nevzal do väzby v trestnej veci okresného súdu vedenej pod sp. zn. 31T/89/2018 s tým, že toto rozhodnutie je vykonateľné okamihom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o povolení obnovy konania, pretože s poukazom na nález ústavného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. III. ÚS 79/2020 má nariadený výkon trestu odňatia slobody uložený v iných trestných veciach prednosť pred väzbou (výrok III).

6. O sťažnosti prokurátora podanej proti uzneseniu o povolení obnovy konania (výrok I) krajský súd rozhodol napadnutým uznesením tak, že podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrušil uznesenie č. k. 1Nt/39/2019-247 z 2. februára 2022 v jeho výroku I a podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku návrh odsúdeného na povolenie obnovy konania, ktoré bolo vedené na okresnom súde pod sp. zn. 31T/89/2018, zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Proti napadnutému uzneseniu krajského súdu o zamietnutí obnovy konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 31T/89/2018 sťažovateľ podal túto ústavnú sťažnosť, v ktorej namieta jeho nepresvedčivosť a zjavnú neodôvodnenosť, čím malo dôjsť k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Uznesenie krajského súdu je podľa jeho názoru jednostranné, keďže neberie do úvahy listinné dôkazy, ktoré boli vo veci predložené a ktoré mohli mať vplyv na posúdenie jej skutkového stavu. Krajský súd nereagoval relevantne na závery znaleckého posudku sp. zn. 21/2021 z 29. novembra 2021.

8. Ďalej sťažovateľ argumentuje, že napadnuté uznesenie krajského súdu je nezákonné, keďže krajský súd svojím konaním porušil jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote. Tvrdí, že disponuje informáciou, že krajský súd zamietol jeho návrh na obnovu konania z dôvodu, že proti nemu podal sťažnosť pre nečinnosť a spôsobovanie prietahov v konaní o návrhu na obnovu konania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je namiatané porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote (čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým uznesením krajského súdu o zamietnutí návrhu sťažovateľa na obnovu konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 31T/89/2018.

10. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

11. Napriek absencii právneho zastúpenia sťažovateľa a z toho vyplývajúcich nedostatkov niektorých zákonom ustanovených náležitostí ústavnej sťažnosti ju ústavný súd vyhodnotil ako obsahovo natoľko zrozumiteľnú, že umožňuje v tejto veci realizovať jej predbežné prerokovanie (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015, I. ÚS 71/2021).

12. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde možno ústavnú sťažnosť podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

13. Nedodržanie uvedenej lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde. V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentné ustanovenie § 124 zákona o ústavnom súde neumožňuje (napr. m. m. III. ÚS 124/04, IV. ÚS 14/03, III. ÚS 14/03, II. ÚS 2/2015, III. ÚS 90/2018).

14. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na zásadu, podľa ktorej právo patrí bdelym (*vigilantibus iura scripta sunt*). V zmysle tejto zásady práva patria len tým, ktorí svoje oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou.

15. Ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom zistil, že napadnuté uznesenie z 13. decembra 2022 (ktoré nebolo priložené k ústavnej sťažnosti, avšak ústavný súd ho mal k dispozícii obdobne na základe súčinnosti mu poskytnutej okresným súdom, pozn.) bolo sťažovateľovi doručené 27. decembra 2022 (predmetnú informáciu potvrdil sám sťažovateľ na s. 11 ústavnej sťažnosti, pozn.). Sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť adresovanú ústavnému súdu až 29. januára 2024 (doručená ústavnému súdu 30. januára 2024, pozn.), teda celkom zjavne po uplynutí zákonom stanovenej lehoty dvoch mesiacov na podanie ústavnej sťažnosti proti napadnutému uzneseniu. Ako už bolo uvedené, v prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť, v nadväznosti na čo ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

16. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde možno v konaní pred ústavným súdom ustanoviť fyzickej alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňuje jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (m. m. I. ÚS 333/2020). V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Preto neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a žiadosti sťažovateľa podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde nebolo vyhovené.

17. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. marca 2024

Miloš Maďar
predseda senátu